

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(Υπόθεση αρ. 1462/2017)

23 Νοεμβρίου 2020

[Ε. ΓΑΒΡΙΗΛ, Δ.Δ.Δ.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 6, 9, 12, 15, 23, 24, 25, 26,
28, 30, 33, 34, 35 ΚΑΙ 179 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μεταξύ:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΜΗΕΚ)

Αιτητή,

-ΚΑΙ-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

.....

*Στ. Παπαϊωάννου (κα), για Χριστοφή & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. και για
Χ. Π. Σαββίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε., για τον αιτητή.*

*Β. Χριστοφόρου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για το Γενικό
Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.*

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ε. ΓΑΒΡΙΗΛ, Δ.Δ.Δ.: Ο Δήμος Πάφου, περί τον Απρίλιο του 2016 προκήρυξε το διαγωνισμό με αρ. 10/2016 για την αποκατάσταση και τον εξωραϊσμό της Δημοτικής Αγοράς Πάφου. Ο διαγωνισμός ήταν ανοικτός, με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη, εντός προδιαγραφών, προσφορά. Στο μεταξύ, είχε προηγηθεί απόφαση από το Σύνδεσμο Εργοληπτών Μηχανολογικών και Ηλεκτρολογικών Έργων Κύπρου (ΣΕΜΗΕΚ), σύμφωνα με την οποία, καλούνταν όλα τα μέλη του Συνδέσμου, όπως, από την 1.3.2016, μην υποβάλλουν προσφορές σε έργα που δεν θα εξαγγέλλονται με τη μέθοδο της διορισμένης εργολαβίας.

Παρενθετικά, σημειώνεται ότι, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων με την εγκύκλιο με αρ. ΚΕΑΑ 10, ημερομηνίας 25.6.2015, καθόριζε προς τις αναθέτουσες αρχές το πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμών σε σχέση με ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εργασίες, καθορίζοντας ότι σε περίπτωση προκήρυξης διαγωνισμών με εκτιμώμενη αξία της σύμβασης άνω των €10.000,000, η διαδικασία ανάθεσης εργασιών

ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εργασιών, των οποίων η εκτιμώμενη αξία θα είναι πέραν των €100,000 θα γίνεται με ξεχωριστή διαδικασία από την αναθέτουσα αρχή, με τη μορφή διορισμένων υπεργολαβιών. Λίγους μήνες αργότερα, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεως, με την εγκύκλιο με αρ. ΚΕΑΑ 11, ημερομηνίας 7.10.2015, προχώρησε σε τροποποίηση των πιο πάνω, από την εφαρμογή των οποίων προέκυπτε καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων και αποφάσισε την απλούστευση των διαδικασιών προκήρυξης κατασκευαστικών έργων και με την άρση της εγκυκλίου με αρ. ΚΕΑΑ 10, άφησε την επιλογή του τρόπου ανάθεσης μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εργασιών στην εκάστοτε αναθέτουσα αρχή.

Επανερχόμενη στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, οι αιτητές, μετά την έκδοση της εγκυκλίου ΚΕΑΑ 11 και υποστηρίζοντας ουσιαστικά το περιεχόμενο της προγενέστερης και ήδη αρθείσας εγκυκλίου ΚΕΑΑ 10 (περί υποχρεωτικής προκήρυξης ξεχωριστής διαδικασίας ανάθεσης σε σχέση με μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες), έλαβαν απόφαση σε Γενική Συνέλευση

όπως τα μέλη τους, δεν θα υποβάλλουν προσφορές σε έργα που δεν θα προκηρύσσονται με τη μέθοδο της διορισμένης υπεργολαβίας, απόφαση που δημοσιεύθηκε και στο Δελτίο Τύπου, περί την 4.3.2016.

Υπεβλήθη, σε σχέση με τον προαναφερθέντα διαγωνισμό με αρ. 10/16, μία και μόνον προσφορά. Συναφώς, αναφέρεται ότι, βάσει του όρου 2.3 του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού, η εκτιμώμενη αξίας της σύμβασης ανερχόταν στα €2.000.000,00 ενώ η μοναδική υποβληθείσα προσφορά, ανερχόταν στα €2.222.000,00.

Με έρεισμα τα προαναφερθέντα γεγονότα, ο Δήμος Πάφου, υπέβαλε στις 16.6.2016, ενώπιον της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής «*Επιτροπή*»), καταγγελία κατά του Συνδέσμου Μηχανολογικών και Ηλεκτρολογικών Έργων, επικαλούμενος παραβιάσεις των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων, Ν. 13(Ι)/2008.

Η Επιτροπή, με επιστολή ημερομηνίας 13.7.2016 γνωστοποίησε στους αιτητές την υποβληθείσα καταγγελία. Οι αιτητές απέστειλαν γραπτώς τις θέσεις τους, επεξηγώντας τους λόγους για τους οποίους ωθήθηκαν να λάβουν τέτοια απόφαση, ο κυριότερος των οποίων ήτο η μη καταβολή της δεδουλευμένης εργασίας τους από τον κυρίως εργολάβο που συμβάλλετο με την αναθέτουσα αρχή. Σημειώνεται ότι, λίγες μέρες αργότερα, ήτοι περί την 17.6.2016, ο Σύνδεσμος ήρε την απαγόρευση των μελών του για συμμετοχή σε διαγωνισμούς, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που ο ίδιος καθόρισε.

Η Επιτροπή κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 20.10.2016, κατέληξε ότι δικαιολογείται η έναρξη προκαταρκτικής έρευνας για πιθανολογούμενες παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 3(1)(β) του Νόμου, ενώ κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 27.12.2016 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απόφαση των αιτητών, ως ένωση επιχειρήσεων, λόγω της οποίας τα μέλη τους δεν υπέβαλαν προσφορές στο έργο που προκήρυξε ο Δήμος Πάφου, περιόρισε τον ανταγωνισμό και ότι στοιχειοθετείτο εκ πρώτης όψεως παράβαση

του άρθρου 3(1)(β) του Νόμου. Αφού ακολούθησε παράθεση εκατέρωθεν γραπτής επιχειρηματολογίας, η υπόθεση ορίστηκε για ακρόαση κατά τη συνεδρία της Επιτροπής ημερομηνίας 16.2.2017.

Στη συνεδρία ημερομηνίας 3.3.2017, η Επιτροπή κατέληξε ότι, η απόφαση των αιτητών, ως ένωση επιχειρήσεων, στη βάση της οποίας τα μέλη δεν υπέβαλαν προσφορές σε έργο που προκήρυξε ο Δήμος Πάφου, περιόρισε τον ανταγωνισμό, κατά παράβαση του άρθρου 3(1)(β) του Νόμου, απόφαση που γνωστοποιήθηκε στους αιτητές περί την 11.4.2017. Κατά τη συνεδρία της Επιτροπής ημερομηνίας 13.6.2017, επιβλήθηκε στους αιτητές διοικητικό πρόστιμο, ύψους €2.121,12 και επέβαλε υποχρέωση όπως εκδώσουν ανακοίνωση ότι τα μέλη θα είναι ελεύθερα να υποβάλλουν προσφορές σε οποιαδήποτε έργα, καθώς και αποφυγή επανάληψης του περιστατικού στο μέλλον.

Αντικείμενο συνεπώς της υπό εκδίκαση προσφυγής, συνιστά η απόφαση της Επιτροπής ημερομηνίας 13.6.2017, βάσει της οποίας, κρίθηκε ότι οι αιτητές παραβίασαν τις διατάξεις του περι

Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και επιβλήθηκε σε αυτούς διοικητικό πρόστιμο.

Σημειώνεται ότι, προδικαστική ένσταση που εγέρθη στην Ένσταση περί έλλειψης εννόμου συμφέροντος των αιτητών να προωθήσουν την παρούσα προσφυγή, ενόψει του ότι οι τελευταίοι εξόφλησαν το διοικητικό πρόστιμο και συμμορφώθηκαν με την απόφαση, εκδίδοντας σχετική ανακοίνωση προς τα μέλη τους για ελεύθερη συμμετοχή σε διαγωνισμού, πολύ ορθώς, απεσύρθη από τη συνήγορο που εμφανίστηκε για τη Δημοκρατία, κατά το στάδιο των προφορικών διευκρινίσεων.

Κύριοι ισχυρισμοί που προωθήθηκαν εκ μέρους της ευπαιδευτού συνηγόρου των αιτητών, άπτονται του ζητήματος παραβίασης της αρχής της αμεροληψίας, πλάνης περί τα πράγματα ως προς το σκοπό που εξυπηρετούσε η απόφαση των αιτητών σε σχέση με τα αποτελέσματα και τα προβλήματα που προκαλούσε στα μέλη του συνδέσμου, η εσωτερική υπερβολαβία, αντί της ορθής οδού που θα έπρεπε να επιλέγεται από τις αναθέτουσες αρχές, ήτοι της

διορισμένης υπεργολαβίας.

Διατείνονται οι αιτητές ότι η Επιτροπή περιέπεσε σε πλάνη και ως προς την κατάληξή της ότι τα μέλη των αιτητών εξαναγκάστηκαν να ακολουθήσουν την απόφαση του συνδέσμου, αφού ήταν προσωπική τους επιλογή να μην υποβάλουν προσφορά, αναλογιζόμενοι τους κινδύνους και τις συνέπειες που θα επέφερε σε αυτούς, τυχόν ανάληψη του έργου υπό τη μορφή της μη διορισμένης υπεργολαβίας, ότι εσφαλμένα κρίθηκαν οι αιτητές ως ένωση επιχειρήσεων, ότι ουδέν οικονομικό όφελος προσπόρισαν από την εν λόγω απόφαση και ότι εσφαλμένα κρίθηκε ότι η απόφαση του συνδέσμου επηρέασε τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Προβλήθηκαν επίσης ισχυρισμοί περί έλλειψης αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφαση και παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας.

Ενώ η γραπτή αγόρευση εκ μέρους των αιτητών καταχωρήθηκε, σύμφωνα με τις οδηγίες του Δικαστηρίου, στις 29.10.2018 και ενώ δόθηκαν αλληπάλληλες αναβολές προκειμένου να καταχωρηθεί η

γραφική αγόρευση εκ μέρους της Δημοκρατίας, οι οδηγίες του Δικαστηρίου δεν τηρήθηκαν και η υπόθεση ορίστηκε για διευκρινίσεις, με σκοπό την κατάθεση των σχετικών διοικητικών φακέλων.

Η συνήγορος που εμφανίστηκε για τη Δημοκρατία, κατέθεσε τους διοικητικούς φακέλους, οι οποίοι σημειώθηκαν ως Τεκμήρια 1 – 7. Δόθηκε στη συνήγορο το δικαίωμα να υποστηρίξει τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης της Επιτροπής, προφορικά, όπως και έπραξε, υπό το φως της Ένστασης που καταχωρήθηκε, δικάσιμο κατά την οποία ορθώς εγκαταλείφθηκε και η εγερθείσα προδικαστική ένσταση, όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω.

Έχω μελετήσει με ιδιαίτερη προσοχή την προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής, υπό το φως των πραγματικών περιστατικών που την περιβάλλουν. Πρώτος λόγος που προωθήθηκε προς ακύρωση, άπτεται του ζητήματος της παραβίασης της αρχής της αμεροληψίας, αφού κατά τον ισχυρισμό, όλη η διαδικασία που προηγήθηκε της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, έχει

μολυνθεί. Οι αιτητές αναφέρονται στις δημόσιες δηλώσεις στις οποίες προέβη ο Δήμαρχος Πάφου, που ήταν ο καταγγέλλων, στις 16.6.2016, στις 8:30 π.μ. στο Τρίτο Πρόγραμμα του Ρ.Ι.Κ. στη δημοσιογράφο κα Βρετού, αναφερόμενος σε συνομιλία που είχε με την Πρόεδρο της Επιτροπής κα Χριστοδούλου, όπως επίσης και με το Γενικό Ελεγκτή, κατά την οποία συνομιλία, τον διαβεβαίωσαν και οι δύο, ότι οι ενέργειες των αιτητών παραβιάζουν τις διατάξεις του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και ότι θα τους επιβληθεί για τις πράξεις τους αυτές, διοικητικό πρόστιμο.

Κρίνεται πολύ σημαντικό, όπως παρατεθεί αυτούσιο το απομαγνητοφωνημένο απόσπασμα από την εν λόγω εκπομπή, απόσπασμα που μεταφέρεται στην παρούσα, από τις σελίδες 11 – 16 της προσβαλλόμενης απόφασης της Επιτροπής και που όπως εξηγείται, η απομαγνητοφώνηση έγινε από USB που προσκόμισαν στην Επιτροπή οι αιτητές:-

«Δήμαρχος Πάφου: Από αυτά που διάβασα και γνωρίζω, έχω συνομιλήσει και με τον Γενικό Ελεγκτή και με την Πρόεδρο της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, το πολύ πιθανό είναι

να τους επιβληθεί και πρόστιμο για την ενέργεια τους αυτή, η οποία ξεκάθαρα νοθεύει τον ανταγωνισμό. Παραβιάζεται ο περί Προστασίας του Ανταγωνισμού και ο Νόμος της 28ης Απριλίου περί σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων. Το κράτος αυτό δεν λειτουργεί στη βάση των επιθυμιών μας ή στη βάση πως εξυπηρετούμε τα συμφέροντα μας καλύτερα, ναι αυτό είναι μία γενική αρχή ότι ο καθένας πρέπει να προστατεύει τα συμφέροντα του καλώς νοούμενα, πλην όμως, νοουμένου ότι δεν υπερβαίνει κείμενες νομοθεσίες ψηφισμένες. Αυτό το οποίο έπραξε ο Σύνδεσμος των Ηλεκτρολόγων και Μηχανολόγων σαφέστατα, με όλα τα γράμματα κεφαλαία, παραβιάζει νομοθεσία περί Ανταγωνισμού και εξηγούμαι συνοπτικά και σύντομα. Εμείς ο Δήμος Πάφου, όταν κυκλοφόρησε η εγκύκλιος 10, η οποία μετά από επίσκεψη των Ηλεκτρολόγων και Μηχανολόγων και άλλων είπαν ότι, κύριοι, το Γενικό Λογιστήριο, κύριοι δημόσιοι οργανισμοί δηλαδή Δήμοι, Υπουργεία, όταν βγαίνετε σε προσφορές θα δίνετε ορισμένες υπερβολαβίες, εμείς στο Δήμο της Πάφου βγήκαμε σε επτά έργα, τι επράξαμε, βγήκαμε ορισμένες υπερβολαβίες. Η ανάπλαση της πλατείας Κέννεντυ έχει υπερβολάβο διορισμένο για τα ηλεκτρολογικά, το Χάνι του Ιμπραήμ στην Πάφο έχει τέσσερεις υπερβολάβους, μέχρι και για το ασανσέρ υπάρχει τέταρτος υπερβολάβος, βγήκαμε και όταν λέμε βγαίνεις σε προσφορές ετοιμάζεις πέντε πακέτα πέντε τόμους εγγράφων και είναι ξεχωριστός διαγωνισμός. Ξεχωριστή Επιτροπή Αξιολόγησης, ξεχωριστή διαδικασία κατακύρωσης. Το Γενικό

Λογιστήριο, έχοντας ενώπιον του αντιδράσεις κυρίως από Υπουργεία τα οποία καθιστούσαν τις διαδικασίες πολύ πολύπλοκες χρονοβόρες και δύσκολες, για ένα έργο να βγαίνεις σε τέσσερεις ξεχωριστούς διαγωνισμούς και μετά υπήρχε και το αυτεπιχείρημα. Όταν δίνεις να κάνεις ένα έργο οκτώ εκατομμυρίων και έχεις μέσα τέσσερεις υπερβολάβους ένας από τους τέσσερεις να μην συνεργαστεί μπλοκάρει το έργο και ξεκινά ο εργολάβος ο κυρίως και σου λέει, κύριε εγώ δεν μπορώ να προχωρήσω το έργο γιατί ο ηλεκτρολόγος δεν ήρθε στην ώρα του να βάλει τις σωλήνες. Μετά σου λέει, ναι ήρθε ο ηλεκτρολόγος αλλά δεν ήρθε ο μηχανολόγος. Έκρινε εν τη σοφία του ή εν τη... ότι θέλετε πέστε το, το Γενικό Λογιστήριο και έκδωσε καινούργια οδηγία, καινούργια εγκύκλιο με την οποία μας άνοιξε το δρόμο για να επανέλθουμε στο παλιό σύστημα της μίας προσφοράς και πλέον οποιοσδήποτε μηχανολόγος, ηλεκτρολόγος να είναι εσωτερικός υπερβολάβος. Όταν ήρθε αυτή η οδηγία μετά από δεκαπέντε μέρες εμείς θα βγαίναμε με προσφορά για τη Δημοτική Αγορά και είπαμε ότι από την στιγμή που ήρθε νέα οδηγία εμείς είμαστε οι μοναδικοί που εφαρμόσαμε την πρώτη οδηγία, βγήκαμε σε δεκαοκτώ προσφορές για έξι με επτά έργα βγήκαμε σε δεκαοκτώ προσφορές ξεχωριστές. Βγήκαμε ακολουθώντας το γράμμα και το πνεύμα του Νόμου σε μία νόμιμη διαδικασία. Παρενέβη με επιστολή του 18 του 5^{ου} ο ΣΕΜΗΕΚ, ο Σύνδεσμος τους και είπε ξεχωριστά και εξειδικευμένα ότι 'καλώ τα Μέλη μου για το έργο αποκατάστασης της Δημοτικής Αγοράς της Πάφου, σας καλώ

να μην υποβάλετε προσφορές ονομαστικά. Αυτό που τους καίει αυτή τη στιγμή, είναι αυτή η επιστολή αυτή την επιστολή την οποία κυκλοφόρησαν και έπεσε στα χέρια μας και αυτή τη στιγμή είναι στα χέρια του Γενικού Ελεγκτή και ο Γενικός Ελεγκτής την έστειλε στην ΕΠΑ, τους καίει αυτή η επιστολή με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη εταιρεία η οποία πήρε τα έγγραφα για να προσφοροδοτήσει μία, πήραν εικοσιτέσσερις εταιρείες τα έγγραφα και τελικά προσφοροδότησε ένας. Μία από τις εταιρείες μας στέλλει επιστολή και μας αναφέρει επί λέξη θα σας το διαβάσω, 'ότι σε συνέχεια του αιτήματος μας για διευκρινίσεις ημερ. 22.4 και μας λέει ως εκ τούτου τίθεται σε κίνδυνο η ετοιμασία και υποβολή της προσφοράς μας' λέει μία εταιρεία εργοληπτική 'διότι μέχρι σήμερα δεν υπήρξε ανταπόκριση από υπεργολάβους ηλεκτρολόγους'. Ενώ ήθελε αυτή η εταιρεία και να σας πω και το όνομα της γιατί στον αέρα πλέον αυτά όλα, General Construction Co Ltd. Μας έστειλε επιστολή προς το Δήμο Πάφου πριν να λήξει ο διαγωνισμός και μας λέει κύριοι, εγώ είμαι ενδιαφερόμενη εταιρεία να σας δώσω προσφορά αλλά επειδή δεν ανταποκρίνεται κανένας ηλεκτρολόγος να μου δώσει τιμή για να μπορέσω να υπολογίσω τι τιμή να σας δώσω να υπολογίσω εγώ τα κατασκευαστικά, να προσθέσω τα μηχανολογικά και τα ηλεκτρολογικά δεν θα συμμετάσχω στο διαγωνισμό. Άρα η συμπεριφορά αυτή του ΣΕΜΗΕΚ, όπως λέει ξεκάθαρα στην επιστολή του ο Γενικός Ελεγκτής, πιθανό να παραβιάζει με βάση το άρθρο του Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου απαγορευμένη

συμφωνία δηλαδή το να είσαι σύνδεσμος δεν μπορείς να κάμνεις οποιοσδήποτε συμφωνίες και αυτή η συμφωνία που έκαναν δηλαδή αυτή η απόφαση της και αν ακόμη δεν ελαμβάνετο μέσα από τη Γενική Συνέλευση αλλά αποτελούσε μία, σιωπηλή μεταξύ των συνεννόησης, δηλαδή βρισκόντουσαν ένα βράδυ σε ένα κλειστό δωμάτιο και έλεγαν δεν θα κυκλοφορήσουμε κανένα έγγραφο αλλά εδώ κάνουμε ένα gentlemen agreement και δεν θα δίνουμε προσφορές όταν δεν είναι διορισμένη υπεργολαβία, ακόμη και αυτό το gentlemen agreement η συμφωνία κυριών και αυτή διώκεται από το νόμο και μπορεί η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού. Να σας πω θυμίσω μόνο ότι για τις εταιρείες πετρελαίου όταν ελέχθηκε στην Κύπρο η πιθανότητα να έχουν καρτέλ δεν κυκλοφόρησαν έγγραφα μεταξύ τους για να συνεννοούνται και τι τιμές να βάλουν απλώς διαφαίνεται από τις τιμές που έβαζε ότι ήταν προσυνηνοημένοι. Άρα ο εκπρόσωπος εδώ του ΣΕΜΗΕΚ είναι σε πολύ δύσκολη θέση ο Σύνδεσμος τους και πιστεύω και ελπίζω φυσικά για να είμαι και ειλικρινής να τους επιβληθεί και πρόστιμο για να αντιληφθούν ότι σε μία συντεταγμένη πολιτεία δεν συμπεριφέρεσαι με αυτό τον τρόπο.

Εάν έχουν και έχουν κάποια επιχειρήματα και λέει κύριε εγώ πήγα υπεργολάβος εσωτερικός κάποιου εργολάβου και με άφησε απλήρωτο ένα εκατομμύριο με αποτέλεσμα πέντε, δέκα συνάδελφοι τους που λέει ο λόγος να φθάσουν στην πτώχευση, ένεκα αυτής της συμπεριφοράς του εργολάβου. Σε αυτό εγώ είμαι μαζί τους και συμφωνώ.

κα Βρετού: Πως; Πως θα το διασφαλίσουν αυτό όταν και κάποια στιγμή έπεισαν κιόλας την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

Δήμαρχος Πάνου: Να πάνε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, έπρεπε να πάνε πριν τις εκλογές που ήθελαν και ψήφους τα κόμματα και να τους πουν κύριοι ή να προστατεύεται τα συμφέροντα μας ή να πάρουμε και μείς μέτρα, αλλά όχι μέτρα εναντίον εμάς που πράττουμε αυτό που η νομοθεσία λέει, σ' αυτό τον τόπο και μένα κάποιοι νόμοι δεν μου αρέσουν, αλλά είμαι υποχρεωμένος να τους εφαρμόζω να μην τους παραβιάζω και να κάνω πόλεμο και αγώνα για να αλλάξουν αυτοί οι νόμοι που δεν μου αρέσουν όχι να παραβιάζουμε....

κ. Καρακάννας: Συγνώμη κυρία Βρετού μπορώ να απαντήσω.

κα Βρετού: Ναι κύριε Αναστασίου.

κ. Καρακάννας: Καρακάννας.

κα Βρετού: Ναι με συγχωρείτε.

κ. Καρακάννας: Επειδή ο κύριος δήμαρχος μίλησε για καρτέλ. Μπορούμε να διαβεβαιώσουμε ότι κανένα Μέλος μας....

Δήμαρχος Πάφου: Μια στιγμή περιμένετε για να μην αποπροσανατολίζεται τον κόσμο.

κ. Καρακάννας: Επειδή μιλήσατε για καρτέλ...

κα Βρετού: Κύριε δήμαρχε να αφήσουμε τον αντιπρόεδρο του Συνδέσμου τον κύριο Καρακάννα να ολοκληρώσει.

Δήμαρχος Πάφου: Καρτέλ είπα για το θέμα των καυσίμων.

κ. Καρακάννας: Κύριε Φαίδωνος ένα λεπτό. Αντιλαμβάνομαι τι είπατε αλλά επειδή υπονοείται όχι ότι υπονοείται με άλφα γιώτα, αυτό ότι ίσως μπορεί να ισχύει και στη δική μας περίπτωση, αντιλαμβάνεστε ότι εμείς ουδέποτε έχουμε κάνει το έχουμε κάμει διάφανα. Από την άλλη πλευρά είπατε και κάτι λανθασμένο.

Δήμαρχος Πάφου: Μα γι' αυτό θα βρείτε τον μπελά σας.

κ. Καρακάννας: Άστε να σας πω. Εντάξει αυτό είναι δικαίωμα σας να νομίζετε ότι θα βρούμε τον μπελά μας. Επίσης είπατε ότι στις διορισμένες υπεργολαβίες ο εργολάβος κάμνει παράπονο ότι δεν ήρθε ο ηλεκτρολόγος, ο μηχανολόγος αυτά. Αυτά είναι ατυχή διότι ακόμη και στη διορισμένη υπεργολαβία στο τέλος η υπεργολαβία είναι κάτω από τον κυρίως εργολάβο. Άρα ο κυρίως εργολάβος....

Δήμαρχος Πάφου: Δεν τον επιλέγει εκείνος όμως.

κ. Καρακάννας: Συγγνώμη.

Δήμαρχος Πάφου: Η διαφορά ποια είναι, αν θέλεις να κάνουμε και λίγη συζήτηση ουσίας. Η διαφορά είναι ότι, εγώ ο εργολάβος που λέγομαι Φαίδωνος, όταν θα πάρω το έργο της Δημοτικής Αγοράς στην Πάφο επιλέγω να έχω υπεργολάβο μου τον Γιάννη ο οποίος συνεργαστήκαμε πενήντα φορές. Έχουμε ένα τρόπο συνεννόησης. Όταν βγούνε ξεχωριστές προσφορές από τη διαδικασία των προσφορών προκύπτει ότι ο εργολάβος θα είναι ο Ανδρέας άρα αυτός ο Ανδρέας δεν ξαναδούλεψε με αυτόν τον εργολάβο του κυρίως εργολάβο.

κ. Καρακάννας: Κοιτάξετε δεν είναι έτσι, αν ήταν με αυτό του τρόπο δεν θα δινόταν κανένα έργο. Εσείς προωθείτε άλλες καταστάσεις. Το σωστό και δίκαιο για τον πελάτη όχι για του εργολάβο Φαίδωνος είναι να παίρνουν την καλύτερη δυνατή τιμή. Άρα όσον αφορά του ανταγωνισμό ο πελάτης ο τελικός πελάτης που στην περίπτωση σας θα ήταν ο δήμος θα έπαιρνε τη χαμηλότερη δυνατή τιμή και θα διασφαλιζόταν του υπεργολάβου.

Αφήστε με να ολοκληρώσω σας παρακαλώ. Οπότε με αυτό του τρόπο....

Δήμαρχος Πάφου: Να πάτε στη Βουλή, να πάτε στο Γενικό Λογιστήριο να αλλάξετε τη νομοθεσία να βγει καινούργια οδηγία και μεις θα την ακολουθήσουμε.

κ. Καρακάννας: Εντάξει και από την άλλη, κύριε Φαίδωνος αφήστε με να ολοκληρώσω.

Δήμαρχος Πάφου: Ένα λεπτό να ολοκληρώσω για να με απελευθερώσετε γιατί με περιμένουν πέντε άτομα μέσα σε εργοτάξιο αυτή τη στιγμή γιατί είναι ώρα που περιμένουν και να ολοκληρώσω και είστε ελεύθερος και με την άδεια της κυρίας Βρετού να απελευθερωθώ. Να σας πω ότι, μέχρι να λάβετε το νόμο ή μέχρι το Λογιστήριο να έρθει να αλλάξει με οδηγία δεν δικαιούστε να σαμποτάρετε διαγωνισμούς ή να επεμβαίνετε με τέτοιου είδους αποφάσεις και να νοθεύετε τον ελεύθερο ανταγωνισμό.

κ. Καρακάννας: Επαναλαμβάνετε τον εαυτό σας.

κα Βρετού: Ένα λεπτό.

Δήμαρχος Πάφου: Να ολοκληρώσω.

κα Βρετού: Ολοκληρώστε κύριε Δήμαρχε.

Δήμαρχος Πάφου: Το γεγονός ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας μέσα από τις καταγγελίες μας βρήκε ότι εκ πρώτης όψεως υπάρχει υπόθεση και δεν σας το κρύβω ότι όταν μίλησα και με την Πρόεδρο της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού και δεν αποκαλύπτω κανένα κρατικό μυστικό και η ίδια μου είπε ότι ναι εκ πρώτης όψεως προκύπτει σοβαρότατο θέμα. Εμείς το έχουμε στείλει στα αρμόδια όργανα...

κα Βρετού: Κύριε Δήμαρχε ωραία. Έχουμε ένα θεσμικό θέμα εδώ που έχουν και τα επιχειρήματα τους ο Σύνδεσμος.

Δήμαρχος Πάφου: Να πάνε να πείσουν. Δεν δικαιούνται να συμπεριφέρονται

κα Βρετού: εσείς επικαλείστε τη νομοθεσία και δεν μπορούν να παρανομούν και έχει δημιουργηθεί πρόβλημα τώρα στο έργο;

Δήμαρχος Πάφου: Θα το λύσουμε δεν είναι αυτό το ζήτημα, όμως επιφυλάσσομαι με βάση και την ανακοίνωση που έκανα χθες, επιφυλάσσομαι ως Δήμος όλα τα νόμιμα δικαιώματα μας εναντίον του Συνδέσμου τους για να διεκδικήσουμε νόμιμες αποζημιώσεις από δικαστήριο. Ούτε θα τους εκβιάσουμε ούτε τίποτε. Θα τους πάρουμε δικαστήριο και για τυχόν καθυστέρηση του έργου ή για τυχόν προβλήματα τα οποία θα παρουσιαστούν

στο έργο τα οποία είναι εξ υπαιτιότητας της νόθευσης του ανταγωνισμού, την οποία φυσικά πρώτα θα περιμένουμε να μας την επιβεβαιώσει ή να μας την διαψεύσουν.

κα Βρετού: Να το πει η ΕΠΑ πρώτα.

Δήμαρχος Πάφου: Εάν η ΕΠΑ αποδείξει και τους καταδικάσει για θέματα παραβίασης τότε ξεκάθαρα το λέω τώρα από αέρος ότι θα πάμε να διεκδικήσουμε νόμιμες ονομαστικές και πραγματικές αποζημιώσεις από τον Σύνδεσμο.

κα Βρετού: Κύριε Δήμαρχε, με την ανάπλαση του παραλιακού έχει πάρει το δρόμο της δικαιοσύνης η υπόθεση.

Δήμαρχος Πάφου: Όχι. Το δρόμο της διερεύνησης.

κα Βρετού: Το δρόμο της διερεύνησης όχι το δρόμο της δικαιοσύνης, σωστά.»¹

Σημειώνεται ότι στις 16.6.2016, ημερομηνία κατά την οποία έλαβαν χώρα οι προαναφερθείσες δηλώσεις, ήταν η ημερομηνία που υπεβλήθη η καταγγελία του Δήμου Πάφου ενώπιον της Επιτροπής.

Όπως διατείνονται οι αιτητές, οι προαναφερθείσες δημόσιες

¹ Η έμφαση προστέθηκε από το Δικαστήριο.

δηλώσεις του καταγγέλλοντα Δημάρχου Πάφου, οι οποίες έγιναν από το ραδιόφωνο στις 8:30 π.μ. και αναφέρονταν σε ιδιωτικές συνομιλίες και ιδιωτική επικοινωνία που είχε το ένα μέρος της διαφοράς, ήτοι ο καταγγέλλων, με την Πρόεδρο της Επιτροπής που θα εξέταζε την υποβληθείσα καταγγελία, η οποία και είχε υποβληθεί εκείνη την μέρα (16.6.2016), συνιστά γεγονός που μολύνει τη διαδικασία στο σύνολό της, αφού αφήνεται να νοηθεί ότι ο Δήμαρχος Πάφου, είχε την προσωπική δυνατότητα να επικοινωνεί ελεύθερα με την Πρόεδρο μίας Ανεξάρτητης Αρχής που θα εκδίκαζε καταγγελία που είχε υποβληθεί εκείνη την μέρα ή θα υποβάλλετο εκείνη τη μέρα.

Υποδεικνύοντας, η ευπαίδευτη συνήγορος των αιτητών, ότι το γεγονός της συνομιλίας της Προέδρου με τον Δήμαρχο Πάφου, δεν αμφισβητήθηκε πουθενά στην προσβαλλόμενη απόφαση, παρά μόνον έγινε προσπάθεια δικαιολόγησης των λεχθέντων, ότι δηλαδή τα όσα ο καταγγέλλων ανέφερε, αποτελούσαν προσωπικές του εκτιμήσεις και κατά την εισήγηση, αυτό από μόνο του, οδηγεί στην ύπαρξη, εξ αντικειμενικής απόψεως, μη αμερόληπτου κριτή,

παραβιάζοντας την αρχή του εκέγγυου αμερόληπτης κρίσης.

Όπως έχει νομολογηθεί, τα διοικητικά όργανα πρέπει να παρέχουν εγγύηση αμερόληπτης κρίσης, όταν δε τα μέλη τους συνδέονται με δεσμούς ή με ιδιαίζουσα σχέση με τα πρόσωπα στα οποία αφορά η κρινόμενη υπόθεση, ή έχουν συμφέρον στην έκβασή της, δημιουργείται τεκμήριο επηρεασμού τους, που κλονίζει την πεποίθηση του διοικουμένου στο αδιάβλητο της κρίσης των οργάνων. Το θέμα κρίνεται όχι υποκειμενικά, στη βάση δηλαδή πραγματικού επηρεασμού της πράξης, αλλά αντικειμενικά, στη βάση της αντίληψης του κοινού εξωτερικού παρατηρητή (**Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1929-1959, σελ. 111**). Η διοίκηση δεν πρέπει μόνο να ενεργεί σωστά, αλλά και να φαίνεται ότι ενεργεί σωστά.

Η ανάγκη τήρησης των εκεγγύων αμερόληπτης κρίσης, άπτεται της χρηστής διοίκησης και της φυσικής δικαιοσύνης (**Kallouris v. The Republic (1964) C.L.R. 313, Σταυρινίδης v. Δημοκρατίας (1991) 4 (A) A.A.Δ. 426**).

Στο σύγγραμμα του **Χ. Χρυσανθάκη «Συμβούλιο της Επικρατείας – Εφαρμογές Διοικητικού Ουσιαστικού & Δικονομικού Δικαίου», Νομική Βιβλιοθήκη (2012), σελ. 1279 -1280**, αναφέρονται τα ακόλουθα:-

«Αποφασιστικός παράγων για τη διαπίστωση της αμεροληψίας είναι η εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέουν σε μία δημοκρατική κοινωνία οι ως άνω κριτές, διαμορφούμενη με βάση αντικειμενικά γεγονότα και αξιολογήσεις. Εξειδικεύοντας, στη συνέχεια, την εν λόγω γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η οποία κατοχυρώθηκε νομοθετικά στο άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας διευκρίνισε ότι τα όργανα της διοικήσεως πρέπει να παρέχουν τα εκέγγυα αμερόληπτης κρίσεως, πράγμα που μπορεί να τεθεί σε αμφισβήτηση όχι μόνο όταν υπάρχει είτε προσωπικό συμφέρον για την έκβαση της υποθέσεως, είτε ιδιαίτερος δεσμός ή ιδιαίτερη σχέση ή οξεία αντίθεση από έχθρα προς τα πρόσωπα που αφορά η ενέργεια, αλλά και γενικότερα στις περιπτώσεις που είναι δυνατό να δημιουργηθεί εύλογα η υπόνοια ότι το διοικητικό όργανο έχει ήδη σχηματισμένη και, άρα, προκατειλημμένη γνώμη για την υπόθεση που πρόκειται να κρίνει.»²

² Η έμφαση προστέθηκε από το Δικαστήριο.

Το ζητούμενο στην παρούσα περίπτωση, είναι το κατά πόσον, οι εν λόγω δηλώσεις του υποβάλλοντος την καταγγελία, Δημάρχου Πάφου, σε πρωινή ραδιοφωνική εκπομπή σταθμού παγκύπριας εμβέλειας, δηλώσεις που έγιναν την ίδια χρονικά ημέρα με την υποβολή της καταγγελίας εναντίον των αιτητών και στις οποίες ο ίδιος ο Δήμαρχος Πάφου επικαλέστηκε ιδιωτική συνομιλία που είχε με την Πρόεδρο της Επιτροπής, δημιουργούν αμφιβολίες σε κάποιον ουδέτερο αντικειμενικό παρατηρητή για το αμερόληπτο της κρίσης του διοικητικού οργάνου (***Δημοκρατία v. Σολωμού (1998) 3 Α.Α.Δ. 769, Δημοκρατία v. Χατζηχάνα (2003) 3 Α.Α.Δ. 554, Δημοκρατία v. Αντωνίου (2012) 3 Α.Α.Δ. 326, Νικολάου v. Συμβουλίου Εφέσεων Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (2012) 3 Α.Α.Δ. 357***).

Το ζήτημα είναι εάν οι εν λόγω δηλώσεις, κάτω από τις συνθήκες που προεκτέθηκαν, κλονίζουν σε έναν αντικειμενικό παρατηρητή το τεκμήριο της αμεροληψίας του διοικητικού οργάνου.

Στην παρούσα περίπτωση, το ζήτημα δεν είναι υποκειμενικό, αλλά

ούτε και μπορεί να ενδυθεί με προσωπική εκτίμηση του προσώπου που προβαίνει σε αυτές τις δηλώσεις, σε αντίθεση με τη θέση της Επιτροπής, δηλώσεις που εν πάση περιπτώσει, δημιουργούν αμφιβολίες που κλονίζουν το τεκμήριο της αμεροληψίας των διοικητικών ενεργειών και εν τέλει της προσβαλλόμενης απόφασης, αφού αφαιρέσαν τα εξ' αντικειμένου απαραίτητα εχέγγυα αμεροληψίας, ως στοιχειώδους δεδομένου του αδιάβλητου της συμμετοχής της Προέδρου στην Επιτροπή. Το κριτήριο είναι αντικειμενικό και δεν εξαρτάται από το πώς λειτούργησε το μέλος, που στην παρούσα περίπτωση, είναι η Πρόεδρος της Επιτροπής.

Ο πρώτος λόγος ακύρωσης επιτυγχάνει, λόγω κλονισμού των εχεγγύων αμερόληπτης κρίσης της Επιτροπής. Ενόψει του λόγου ακύρωσης που εκθεμελιώνει την διαδικασία εξ' υπαρχής, δεν κρίνεται σκόπιμη η εξέταση οποιουδήποτε άλλου λόγου ακύρωσης.

Υπό το φως των ανωτέρω, η προσφυγή επιτυγχάνει, η δε προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται, σύμφωνα με το Άρθρο 146.4(β) του Συντάγματος. Ως προς τα έξοδα, επιδικάζεται

ποσό €1.850 πλέον Φ.Π.Α., υπέρ των αιτητών και εναντίον των καθ' ων η αίτηση.

Ε. Γαβριήλ, Δ.Δ.Δ.